

O‘ZBEKISTON TA’LIM TIZIMIDA INGLIZ TILI O‘RNI:

**THE ROLE OF THE ENGLISH LANGUAGE IN THE
EDUCATION SYSTEM OF UZBEKISTAN**

**РОЛЬ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В СИСТЕМЕ
ОБРАЗОВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА**

Alfraganus Universiteti

Filologiya fakulteti, Ingliz tili yo‘nalishi

Talabasi: Iskandarova Sevinch Asadulla qizi

Annotation. This article provides an evidence-based review of the role of English in Uzbekistan’s education system since major reforms initiated in 2012. It synthesizes official policy documents, international programme reports, and recent academic studies to trace policy goals, implementation mechanisms (e.g., CEFR alignment, teacher development, national assessment), outcomes, and remaining gaps. Practical recommendations are proposed for equitable, quality-focused expansion.

Keywords:

English: English language, education policy, Uzbekistan, CEFR, national assessment, teacher development, curriculum reform, equity, digital learning.

Аннотация. В статье представлен основанный на данных обзор роли английского языка в системе образования Узбекистана после крупных реформ, начатых в 2012 году. Анализируются цели политики, механизмы реализации (выравнивание с CEFR, развитие педагогов, национальная система оценки), результаты и остающиеся проблемы; формулируются практические рекомендации.

Ключевые слова:

Русский: английский язык, образовательная политика, Узбекистан, CEFR, национальная оценка, развитие учителей, реформа учебных программ, равенство, цифровое обучение.

Annotatsiya. Maqolada 2012-yildan boshlab joriy etilgan islohotlar kontekstida O'zbekiston ta'lim tizimida ingliz tilining o'rni dalillarga tayangan holda tahlil qilinadi. CEFR bilan uyg'unlashtirish, o'qituvchi malakasini oshirish, milliy

baholash tizimi kabi mexanizmlar, natijalar va muammolar ko'rsatilib, amaliy tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar: O'zbek: ingliz tili, ta'lim siyosati, O'zbekiston, CEFR, milliy baholash, o'qituvchi malakasi, o'quv dasturi islohoti, tenglik, raqamli ta'lim.

Kirish:

So'nggi o'n yillikda ingliz tili O'zbekiston ta'lim ekotizimida strategik ustuvor yo'nalishga aylandi. Bu jarayon 2012-yil 10-dekabrda qabul qilingan Prezident qarori bilan tizimli bosqichga o'tdi; mazkur hujjat umumta'lim maktablarida chet tillarni (amaliyotda, asosan ingliz tilini) birinchi sinfdan boshlab o'qitishni, zamonaviy metodikani joriy etishni va xalqaro standartlarga mos baholashni nazarda tutdi. Natijada, CEFR tizimi bilan uyg'unlashtirilgan standartlar bosqichma-bosqich o'quv dasturlariga kiritildi, malaka oshirish va milliy sertifikatlash tizimlari yo'lga qo'yildi.

1. Siyosiy-huquqiy asoslar va maqsadlar 2012-yilgi Prezident qarori ta'limning barcha pog'onalarida chet tillarini, xususan ingliz tilini modernizatsiya qilishni

koʻzda tutdi; keyingi yillarda Vazirlar Mahkamasining qarorlari orqali Milliy baholash va sertifikatlash tizimi ishlab chiqildi. 2013-yildan CEFR (A1–C2) darajalari asosida oʻquvchi va talabalar kompetensiyasi baholanmoqda. Soʻnggi

yillarda taʼlim vazirliklarining qayta tashkil etilishi hamda “hamkorlik kompakti” va tarmoq dasturlari orqali ingliz tili sifatida xalqaro moslik, raqamlashtirish va pedagogik salohiyatni oshirish markaziy maqsad boʻlib qolmoqda.

2. Oʻquv dasturi va baholash: CEFRga moslash Oʻzbekiston CEFR tavsiyalarini oʻquv dasturlariga joriy etish orqali bosqichma-bosqich natijaga yoʻnaltirilgan

(outcome-based) yondashuvni kuchaytirdi. CEFRga mos kompetensiya deskriptorlari (tinglab tushunish, oʻqish, yozish, gapirish) darsliklar, sinov materiallari va oʻquv jarayonida qoʻllanmoqda. Milliy baholash tizimi CEFR

darajalarini eʼtiborga olgan holda sertifikatlashni yoʻlga qoʻydi; bu oliy taʼlimga kirishda va ish bozorida oʻlchanadigan mezonlarni yaratdi.

3. Oʻqituvchilarni rivojlantirish va hamkorliklar Ingliz tili sifatini oshirishning kaliti — oʻqituvchi. 2019-yildan “Future English in Uzbekistan” dasturi, 2021–2023-yillardagi oʻquv rejalari va PRESETT/CPD yoʻllanmalaridagi yangilanishlar orqali oʻqituvchilarning kasbiy rivoji tizimlashtirildi. Xalqaro hamkorlar (British Council, Cambridge, AQSh elchixonasi loyihalari) metodika, resurs va baholash sohalarida amaliy yordam koʻrsatmoqda. Bu hamkorliklar orqali zamonaviy metodlar (CLT, task-based learning), EMI (English Medium Instruction) pilotlari, hamda resurslar (materiallar, onlayn kurslar) kengaytirildi.

4. Raqamli oʻqitish va infratuzilma Onlayn platformalar (ZiyoNET, milliy kutubxonalar resurslari), xalqaro bepul vositalar (BBC Learning English va boshqalar) bilan birga, sunʼiy intellektga tayangan til-oʻrgatish vositalaridan foydalanish kengaymoqda. Raqamli vositalar differensial taʼlimni (turli darajalar uchun moslashtirish), formatif baholashni va mustaqil oʻrganishni qoʻllab-

quvvatlaydi. Shu bilan birga, infratuzilma tengligi (internet sifati, qurilmalar) masalasi ayrim hududlarda dolzarbligicha qolmoqda.

5. Natijalar va indikatorlar tashqi baholash hisobotlari va milliy monitoringlar ingliz tiliga bo'lgan talabning oshganini, o'qituvchilarning kasbiy rivoji bo'yicha tizimlashgan yo'llanmalar paydo bo'lganini ko'rsatmoqda. Maktab bitiruvchilarining ingliz tili kompetensiyasini oshirish maqsadida ta'lim mazmuni va baholash moslashtirilmoqda. Xalqaro hamkorlik va grant dasturlari (AQSh elchixonasi, British Council) muhim moliyaviy va texnik ko'mak bermoqda, natijada resurslar va treninglar ko'lami kengaydi.

6. Muammolar

Hududlar kesimidagi tengsizlik: malakali kadrlar taqsimoti, internet/jihozlar yetishmovchiligi; (ii) CEFRni dars amaliyotida izchil qo'llashdagi farqlar; (iii) darslik va baholash vositalarini muntazam yangilash zarurati; (iv) EMI tajribalarini sifat kafolatlari bilan bosqichma-bosqich kengaytirish ehtiyoji. Shuningdek, o'qituvchilarning yuklamasi va rag'bat mexanizmlarini muvozanatlashtirish dolzarb.

7. Tavsiyalar

1) CEFRga mos milliy standartlarni muntazam ravishda qayta ko'rib chiqish (validatsiya va item banklar). 2) CPD/PRESETT yo'llanmalarini hududiy ehtiyojlarga moslashtirish; masofaviy va aralash treninglarni kuchaytirish. 3) Raqamli infratuzilmani tenglashtirishga mo'ljallangan maqsadli investitsiyalar; offlayn resurs paketlari. 4) EMI loyihalarida sifat kafolatlari (til darajasi talablari, metodik mentorlik) va bosqichma-bosqich kengaytirish. 5) Xalqaro hamkorliklar monitoringini natijaviy ko'rsatkichlar bilan bog'lash (o'quvchi natijalari, o'qituvchi amaliyoti).

Xulosa:

Ingliz tili O'zbekistonning ochiq, raqamli va raqobatbardosh ta'lim ekotizimini barpo etishda bazaviy vositadir. 2012-yildan boshlab yaratilgan siyosiy-huquqiy asos

CEFRga mos standartlar, milliy baholash va o‘qituvchi salohiyatini oshirish mexanizmlari orqali tizimlashtirildi. Keyingi bosqichda tenglik, sifat kafolatlari va barqaror moliyalashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar natijadorlikni oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar: (References)

1) President of the Republic of Uzbekistan. (10 Dec 2012). Resolution No. PP-1875: “On measures for the further improvement of the system for learning foreign languages.”(Official text: lex.uz).

2) Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan. (31Dec 2013). Resolution on implementing the National system of assessment and certification of foreign language proficiency (per PP-1875).

3) British Council & Cambridge. (Apr 2021). National English Curriculum Reform: Full Report for Uzbekistan.

4) British Council. (2019–ongoing). Future English in Uzbekistan (Letter of Agreement signed 15 Aug 2019).

5) British Council. (2023). English Impact – Uzbekistan: trends since 2017.

6) U.S. Embassy in Uzbekistan. (12 Sep 2024). U.S.investment in English language programmes in Uzbekistan (since 2018).

7) Hasanova, D. (2025). English in Uzbekistan: language ideologies and teaching after reforms. International Journal of the Sociology of Language.

8) Musoeva, A. (2021). The implementation of the CEFR in Uzbekistan. (Samarkand State Institute of ForeignLanguages).

9) Tolibjonov, B. (2020). Teaching and learning foreign languages in Uzbekistan: CEFR learning, teaching and assessment